

Приєднання до Болонського процесу докорінно змінило систему підготовки вчителів в Угорщині, а саме: кваліфікацію вчителя в Угорщині можна отримати тільки після закінчення магістратури, а для вступу до магістерської підготовки треба пройти вступні випробування; підготовка вчителів здійснюється за двома спеціальностями, причому кожна вчительська спеціальність може бути як основною, так і додатковою; для вчительських спеціальностей термін магістерської підготовки подовжений на ціле півріччя, протягом якого майбутній вчитель проходить безперервну вчительську практику в школі, таким чином магістерська підготовка вчителя триває 2,5 роки.

Гарантування якості вищої освіти, були розподілені між Міністерство людських ресурсів (до 2011 Міністерством освіти і культури), Угорською акредитаційною комісією вищої освіти (УАК) та навчальними закладами. А відповідно до постанови Уряду 221/2006.11.15, заснований конкурс на приз якості у вищій освіті, яким нагороджують заклади вищої освіти та їхні підрозділи, що досягли найбільших успіхів у розбудові власної системи гарантії якості освіти

Установлено, що в Угорщині законодавчо-правова база з професійної підготовки вчителя є досить розгалуженою, охоплює рівні аспекти та проблеми педагогічної освіти та націлена на європейську інтеграцію.

Ключові слова: підготовка вчителя, Угорщина, якість вищої освіти.

НОВИЙ ЗМІСТ ФІЗИЧНОЇ ТА АСТРОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ: КОНТЕКСТ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ОСВІТНІХ ТЕНДЕНЦІЙ

Микола Головка, к. пед. н.
Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Концепція Нової української школи передбачає докорінну реформу загальної середньої освіти, результатом якої стане сучасний навчальний як важіль соціальної рівності та згуртованості, економічного розвитку і конкуренто-спроможності нашої держави. Серед пріоритетів визначено утвердження нового змісту освіти, заснованого на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві. Нові освітні стандарти будуть ґрунтуватися на “Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя”, згідно яких ключовими є ті компетентності, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя [3].

У 2018 р. запроваджується Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти 2011 р. у частині старшої школи, яка функціонуватиме як профільна. Відповідно здійснюється розроблення нових навчальних програм, що реалізують зміст астрономічної та фізичної компонент освітньої галузі “Природознавство”.

Під час визначення принципів формування змісту шкільної фізичної освіти профільної школи враховувалися сучасні європейські моделі формування змісту освіти старшої школи, що орієнтуються на стратегії стандартизації, модуляризації, інтеграції, компетентісної спрямованості. Ці стратегії передбачають: процедури стандартизації, які включають цілепокладання та оцінку результативності навчальної діяльності; спрямованість на формування ключових компетентностей учнів; презентування навчального матеріалу окремими організаційно-методичними блоками, зміст та обсяг яких може відрізнитися залежно від дидактичних цілей, профільної і рівневої диференціації та індивідуальної траєкторії навчання учня; забезпечення учням свободи вибору профілю навчання, запровадження освітніх ліній, які структурують зміст освіти за профілями [2].

Відповідно, основними очікуваними результатами є: знання, уміння, навички, способи діяльності у межах змісту конкретного навчального предмета (предметний результат, компетентність інтелектуальних надбань — знанневий компонент); здатність учнів застосовувати знання, уміння, навички, способи діяльності, до розв’язання проблем, які належать до певного кола (або усіх) навчальних предметів, а також реальних (життєвих) ситуацій (загальнонавчальний результат, компетентність наукового дослідження — діяльнісний компонент); емоційна оцінка учнями об’єктів навчальної діяльності, сукупність ціннісних орієнтацій, мотивація, інтерес, готовність до навчання тощо (особистісний результат, компетентність спілкування науковою мовою — ціннісний компонент).

Зміст навчання формується на компетентісних засадах відповідно до пізнавальних можливостей здобувачів освіти, обраного ними напрямку профілізації та виявленими здібностями, пізнавальними інтересами та освітніми потребами. Вивчення фізики й астрономії передбачає розвиток природничо-наукової компетентності — інтегрованої здатності особистості, що відображає цілісну систему знань про природу, уміння і ціннісні ставлення, які мобілізуються в контекстах життєвої діяльності. Її формування окрім природничих, забезпечують навчальні предмети таких освітніх галузей як мови і література, суспільствознавство, мистецтво, математика, технології, здоров’я і фізична культура.

Реалізація змістових зв’язків фізики й астрономії спрямовується на формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її життєдіяльності: здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, математична грамотність і обізнаність у галузі природничих наук і технологій, готовність використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, уміння вчитися впродовж життя, здатність до соціальної активності і життя в громадянському суспільстві, навички підприємницької діяльності, загальнокультурна компетентність, екологічна грамотність та спрямування на здоровий спосіб життя.

Оскільки в старшій школі засвоєння фізичної і астрономічного компонент освітньої галузі “Природознавство” мають споріднений предмет навчання, методи дослідження та здійснюють інтегрований внесок у формування науково-природничої картини світу, на базовому рівні ці компоненти об’єднано в єдиний навчальний предмет “Фізика і астрономія” зі збереженням науково-методичних особливостей реалізації кожного складника. Програма рівня профільного навчання значно перевищує за обсягом кількість навчальних годин програми базового, а її зміст спрямований на поглиблення знань. На відміну від базового, на профільному рівні курс “Фізика і астрономія” представлено логічно взаємопов’язаними, але відносно самостійними модулями, що реалізують фізичний та астрономічний компоненти освітньої галузі “Природознавство”.

Ключові слова: зміст фізичної і астрономічної освіти, профільна школа, європейські освітні тенденції.

Література

1. Головка М.В. Тенденції модернізації змісту шкільної фізичної та астрономічної освіти // Збірник наукових праць “Педагогічна освіта: теорія і практика”. — Випуск 18. — Кам’янець-Подільський, 2015. — С. 237 — 242.
2. Локшина О. І. Зміст шкільної освіти в країнах Європейського Союзу : теорія і практика (друга половина XX — початок XXI ст.) : монографія / О. І. Локшина. — К. : Богданова А. М., 2009. — 404 с.
3. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи / МОН України [Електронний ресурс].- К.: МОН України, 2016. — режим доступу: Концепція Нової Української школи // <http://mon.gov.ua/Новини%202016/12/05/konczepczziya.pdf>.

СПІВПРАЦЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ШКОЛИ ІЗ ЗАКЛАДАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ УЧНІВ

Наталія Голубкова

*Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
м. Суми, Україна*

Аналіз американського досвіду співпраці школи та закладів охорони здоров’я як перспективного важеля вирішення проблем системи освіти може бути корисним для вітчизняної школи, тому що українські педагоги також, як і американські, зацікавлені у формуванні здорового способу життя учнів, профілактиці та ліквідації дитячого й підліткового алкоголізму, наркоманії, токсикоманії, підліткової про-